

UCHWAŁA NR XXIX/ 2016
RADY MIEJSKIEJ W LIPNIE
z dnia 29 grudnia 2016 roku

w sprawie przyjęcia Programu Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lipna na rok 2017 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r., poz. 446 ze zm.), oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2016 r., poz. 487 j.t.) oraz na podstawie art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016r. poz. 437 j.t.) Rada Miejska w Lipnie

uchwała, co następuje :

§ 1. Przyjąć Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lipna na rok 2017 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Lipna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Ewa Urbańska

Załącznik
do Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Lipnie
z dnia

**Miejski Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Program Przeciwdziałania
Narkomanii
dla Miasta Lipna na 2017 rok**

Wprowadzenie

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i problemów narkomanii w mieście Lipnie są następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wraz z późniejszymi zmianami (zwaną dalej ustawą o wychowaniu w trzeźwości),
- Ustawa z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii wraz z późniejszymi zmianami (zwaną dalej ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii),
- Ustawa z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie wraz z późniejszymi zmianami.

Do zadań własnych gminy, zgodnie z Ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016r., poz. 487 j.t.) należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu (art. 4¹ ust. 1). W szczególności zadania te obejmują:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Realizacja zadań jest prowadzona w postaci Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Problemów Narkomanii stanowiącego część strategii integracji polityki społecznej, uchwalanego corocznie przez radę miasta.

Polski model rozwiązywania problemów alkoholowych, problemów narkomanii i przemocy w rodzinie zakłada, iż większość kompetencji i środków finansowych jest zlokalizowanych na poziomie samorządów gmin, które z mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi uzyskały kompetencje do rozwiązywania tych problemów w społecznościach lokalnych. Gmina, z racji dysponowania największą wiedzą o problemach swojej społeczności, a także o dostępnych zasobach podejmuje środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do społeczności lokalnej. Ustawodawca stanowi, iż prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem powyższych problemów należy do zadań własnych gminy.

Zgodnie z zapisami art. 12 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, rada gminy ustala w drodze uchwały, dla terenu Miasta liczbę punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży oraz zasady usytuowania na terenie miasta miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Do zadań burmistrzów miast, zgodnie z art. 4¹ ust 3 ustawy, należy powołanie Miejskiej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Problemów Narkomanii i Przemocy w Rodzinie w szczególności inicjującej działania w zakresie określonym w ust. 1 oraz podejmujących czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Miejskie Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wydają opinie dotyczące zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z odnośnymi uchwałami rady gminy (zgodnie z art. 18 ust. 3a ustawy).

Przepisy lokalne dotyczące wykonywania zadań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi:

- Uchwała Nr IV/32/03 Rady Miasta w Lipnie z dnia 07 marca 2003r. w sprawie określenia zasad usytuowania na terenie Miasta Lipna miejsc sprzedaży napojów alkoholowych i warunków sprzedaży tych napojów, ustalenia liczby punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem jak i w miejscu sprzedaży tych napojów.
- Zarządzenia Burmistrza Miasta Lipna w sprawie powołania:
 - Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych –Nr 18/2013 z dnia 01 marca 2013r.,
 - Pełnomocnika Burmistrza do Spraw Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii - Nr 75/12 z dnia 31 grudnia 2012 r.

Przy opracowaniu Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lipna na 2017 r. uwzględnione zostały wskazówki wynikające z „Rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych” Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych a także Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadania i sposoby ich realizacji określone w MPPiRPAiPN w 2017 roku dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych form pracy i wykonania w oparciu

o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualną pomoc merytoryczną i materialną ze strony podmiotów zewnętrznych – jednostek samorządowych wyższego szczebla, organizacji, instytucji i osób fizycznych.

Finansową podstawę realizacji MPPiRPAiPN stanowią dochody gminy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o którym mowa w art. 18 ustawy

o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W 2017 roku planowana wysokość dochodów z tytułu opłat za wydane zezwolenia wyniesie 325.080,- zł. Na realizację zadań określonych w MPPiRPAiPN przeznaczona jest kwota 325.080,- zł., z tego 20.620,- zł. przeznaczona jest na realizację zadań z zakresu zwalczania narkomanii.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Problemów Narkomanii i Przemocy w Rodzinie dla Miasta Lipna może być modyfikowany uchwałami Rady Miejskiej w Lipnie.

Zasady wynagradzania członków MKRPA w Lipnie.

Wysokość wynagrodzenia członków Komisji ustala się wskaźnikiem procentowym liczonym od kwoty 1.600,- zł.

- dla Przewodniczącej i Sekretarza Komisji – 45% od w/w kwoty
- dla pozostałych członków Komisji – 35% od w/w kwoty

Określenie stawek wynagrodzenia dla osób wykonujących czynności ujęte w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Problemów Narkomanii w 2016 roku

Ustala się następujące stawki wynagrodzenia za pracę podczas wykonania określonych poniżej zadań (stawki są podane w ujęciu brutto za godzinę):

Programy szkoleniowe dla przedstawicieli wybranych profesji:

- wykłady dydaktyczne wynagrodzenie 200-500 zł.
 - wykład dydaktyczny powinien opierać się na konspekcie, którego udostępnienia może oczekiwać organizator szkolenia,
 - stosowanie stawki powyżej 300 zł. powinno być zarezerwowane dla wykładowców z wyższym wykształceniem,
 - przy sporządzaniu kalkulacji należy uwzględnić kwalifikacje prowadzących, liczbę godzin wykładowych i liczbę słuchaczy,
 - decyzje dotyczące limitu godzin dla poszczególnych typów zajęć w ciągu dnia podejmuje zleceniodawca, uwzględniając warunki i specyfikę szkolenia,
- seminaria i warsztaty szkoleniowe dla profesjonalistów – wynagrodzenie 100-180 zł.,
 - należy podać liczbę godzin, stawki, liczbę i wielkość grup oraz kwalifikacje prowadzących,
 - seminaria i warsztaty powinny być prowadzone na podstawie konspektu lub scenariusza, którego udostępnienie może być oczekiwane przez organizatora szkolenia,
- treningi psychologiczne w małych grupach w ramach szkolenia profesjonalnego – wynagrodzenie 100-150 zł.
 - grupy do 15 uczestników może prowadzić jeden trener,
 - należy podać kwalifikacje prowadzących, liczbę i wielkość grup, stawki, liczbę godzin zajęć,

Zajęcia profilaktyczne i edukacyjno-rozwojowe dla dzieci, młodzieży, rodzin oraz nieprofesjonalistów:

- zajęcia profilaktyczne dla młodzieży – wynagrodzenie 30-75 zł.
- prowadzenie zajęć opiekuńczo– wychowawczych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym wynagrodzenie : 25-40 zł.
- zajęcia socjoterapeutyczne – wynagrodzenie 35-70 zł.
- dyżury i działania interwencyjno-wspierające wynagrodzenie 30-70zł/godz.

Programy terapeutyczne dla osób uzależnionych i członków ich rodzin, w tym DDA:

- godzina psychoterapii indywidualnej w ramach programu terapeutycznego 80-100 zł.
- godzina psychoterapii grupowej w ramach programu terapeutycznego – 90-150 zł.
- mikroedukacja dla pacjentów w programach terapeutycznych – 40-80 zł.
- supervizja indywidualna lub grupowa specjalistów psychoterapii uzależnień i instruktorów terapii uzależnień – 120-200 zł.

Działania interwencyjno-wspierające dla członków rodzin, w których występują problemy alkoholowe:

- systematyczne dyżury interwencyjno-wspierające – 30-70 zł/.,
- oddziaływania edukacyjno-korekcyjne dla sprawców przemocy - 40-65zł.,
- udzielanie porad przez specjalistów (prawnik, lekarz, psycholog): 45-150zł/
- zajęcia terapeutyczne dla osób doświadczających przemocy 40-65 zł.

Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Pełnomocnika Burmistrza do spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Problemów Narkomanii.

W skład Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby posiadające wymagane przeszkolenie w zakresie podstawowej wiedzy na temat problematyki alkoholowej, zgodnie z wymaganiami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z rekomendacjami PARPA komisje reprezentują środowiska działające na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Na liście podstawowych kompetencji każdego członka komisji powinny znaleźć się takie zagadnienia, jak:

- uzależnienie od alkoholu, leczenie osób uzależnionych, picie ryzykowne i szkodliwe oraz strategia pomocy, w tym programy redukcji szkód oraz programy ograniczenia picia;
- rodzina z problemem alkoholowym, w tym współuzależnienie;
- pierwszy kontakt z klientem gminnej komisji – osobą uzależnioną, zobowiązaną do leczenia odwykowego oraz dorosłym członkiem jej rodziny;
- sytuacja dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym oraz strategię pomocy organizowanej w środowisku lokalnym z uwzględnieniem pracy socjoterapeutycznej;
- zjawisko przemocy w rodzinie – aspekty prawne i psychologiczne, praca w zespołach interdyscyplinarnych i grupach roboczych, procedura „Niebieskiej Karty” z uwzględnieniem roli gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;

- skuteczne strategie profilaktyczne, wiedza o czynnikach ryzyka i czynnikach chroniących, profilaktyka szkolna, środowiskowa i rodzinna, standardy programów profilaktycznych oraz ich ewaluacja;
- system rozwiązywania problemów alkoholowych w Polsce oraz budowanie gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i ich ewaluacja;
- zasady wydawania i cofanie zezwoleń oraz prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, lokalne strategie ograniczenia dostępności alkoholu, w tym zawartość merytoryczna uchwał podejmowanych przez radę gminy na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Do zadań MKRPA zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi należy:

- podejmowanie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu przez osoby uzależnione od alkoholu,
- opiniowanie o punktach sprzedaży napojów alkoholowych dotyczących zgodności ich lokalizacji z odnośnymi uchwałami Rady Miejskiej w Lipnie w związku z procedurą wydawania przez Burmistrza decyzji w sprawie zezwoleń na sprzedaż alkoholu oraz kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- inicjowanie w środowisku lokalnym działań służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych, problemów narkomanii i przemocy.

Dodatkowo przyjmuje się, że do zadań MKRPA należy:

- prowadzenie lokalnej polityki wobec problemów alkoholowych poprzez aktywny udział w tworzeniu i opiniowaniu aktów prawnych dotyczących tego zagadnienia oraz inicjowaniu działań zwiększających efektywność przyjętego Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Problemów Narkomanii,
- podejmowanie procedur interwencyjnych w sprawach przemocy domowej oraz na rzecz dobra małoletnich dzieci z rodzin, w których występuje problem alkoholowy lub przemoc domowa,
- popularyzacja nowoczesnej wiedzy z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- wspieranie Pełnomocnika Burmistrza w realizacji MPPiRPAiPN.

Zadanie koordynacji MPPiRPAiPN powierza się Pełnomocnikowi Burmistrza do Spraw Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Problemów Narkomanii.

Do zadań pełnomocnika należy:

- przygotowanie projektu Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Problemów Narkomanii,
- bieżąca koordynacja i nadzór nad formalną i merytoryczną zgodnością wykonywanych zadań z przyjętym harmonogramem działań ujętych w MPPiRPAiPN,
- przeprowadzanie analizy problemów alkoholowych i stanu zasobów w dziedzinie ich rozwiązywania na terenie miasta,
- współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,

- branie udziału w naradach i szkoleniach doskonalących, służących podnoszeniu kwalifikacji i wzrostowi kompetencji w dziedzinie organizacji i prowadzenia pracy profilaktycznej, dotyczącej metod rozwiązywania problemów alkoholowych,
- współpraca z Pełnomocnikiem Zarządu Województwa ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom i Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowym Biurem Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii.

Diagnoza problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych dla miasta Lipna

Dla potrzeb opracowania MPPiRPAiPN w Lipnie bierze się informacje uzyskane w badaniach dotyczące wybranych środowisk i problemów wymagających szczególnej uwagi przy projektowaniu oddziaływań profilaktycznych. Monitorowanie jest najlepszym sposobem zebrania informacji o tym, z czym musimy się zmierzyć. Systematycznie prowadzony monitoring pozwala sprawdzić, czy coś w społeczności lokalnej zmienia się i jak się zmienia, czy lokalny program profilaktyczny przynosi efekty.

Planując działania, których celem jest zmniejszenie spożycia alkoholu wśród dzieci i młodzieży, należy pamiętać, iż osiągnięcie celu stanie się możliwe, o ile nasze postępowanie będzie systematyczne i planowe, przy wykorzystaniu różnych form oddziaływania i skierowaniu aktywności na wiele obszarów.

Wszystkie placówki oświatowe, działające na terenie miasta, realizują obligatoryjnie zadania prewencyjne dotyczące zapobiegania problemom społecznym w oparciu o szkolne programy profilaktyki, co jest wymogiem Ustawy o systemie oświaty.

Wszystkie placówki oświatowe, działające na terenie miasta, realizują obligatoryjnie zadania prewencyjne dotyczące zapobiegania problemom społecznym w oparciu o szkolne programy profilaktyki, co jest wymogiem Ustawy o systemie oświaty.

Udzielanie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym jest jednym z priorytetowych zadań samorządów lokalnych w obszarze Profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Analiza danych zawartych w ankietach PARPA-G1 w 2015 roku wykazała, że samorządy lokalne wydały 31,5% środków przeznaczonych na realizację gminnych programów właśnie na działania adresowane do dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. Szczególną rolę w tym zakresie odgrywa prowadzenie placówek wsparcia dziennego – świetlic socjoterapeutycznych, opiekuńczo-wychowawczych itp. i innych form pomocy dzieciom z grupy ryzyka, zaburzeniami zachowania. Każdego roku w tego rodzaju placówkach ponad 200 tys. dzieci korzysta z różnych form wsparcia – od pomocy w nauce, poprzez dożywianie, udział w różnych zajęciach rozwojowych, aż po programy pomocy psychologicznej czy udział w grupowych zajęciach socjoterapeutycznych.

Picie alkoholu przez młodych ludzi jest najczęstszym zachowaniem ryzykownym i warto o tym pamiętać przy ustalaniu priorytetów w działaniach profilaktycznych. Spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie prowadzi często do podejmowania innych zachowań ryzykownych i – jak podkreślają specjaliści – zaburza proces rozwojowy. Wśród szkód można wymienić np.: upośledzanie czynności poznawczych: koncentracji uwagi, zapamiętywania, uczenia się, rozwoju kontroli emocjonalnej. Jak wynika z ostatnich ogólnopolskich badań ESPAD 5 (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs), obejmujących uczniów trzecich klas szkół gimnazjalnych oraz uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych, w czasie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem jakiegokolwiek napoje alkoholowe piło około 72% 15-latków i blisko 93% 17–18-latków. Zapoznanie się ze szczegółowymi wynikami tej diagnozy populacji młodych ludzi (na stronach www.parpa.pl w zakładce „Badania”), może dać Państwu nie tylko możliwość dokonywania porównań z

wynikami badań lokalnych, ale pozwala także na określenie pewnych obszarów, które powinny być objęte większą uwagą. Choć analiza na przestrzeni poszczególnych edycji badań wskazuje na pewne pozytywne tendencje, to nadal można tam dostrzec wiele niepokojących danych, np. wciąż jest wysoka dostępność alkoholu dla młodych ludzi: za niemożliwe do zdobycia piwo uznało zaledwie 4,5% uczniów młodszych i 1,1% starszych.

Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych od alkoholu na ok. 600 tys., zaś osób pijących alkohol szkodliwie – na ok. 2,5 mln. Na mocy art. 21 Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016 r. poz. 487 j.t.) leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1638 j.t.). Przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nie dopuszczają możliwości leczenia osób uzależnionych poza podmiotami leczniczymi. Zatem ośrodki i gabinety, które nie posiadają wpisu do rejestru podmiotów leczniczych prowadzonych przez urzędy wojewódzkie, nie mają prawa leczyć osób uzależnionych. Mimo to w ostatnich latach wzrasta liczba miejsc, które, najczęściej odpłatnie, oferują świadczenia w zakresie terapii uzależnienia od alkoholu. Kierując zatem osobę uzależnioną do leczenia czy też rozważając dofinansowanie programu leczenia w placówce należy sprawdzić, czy jest ona zarejestrowana w spisie podmiotów prowadzących działalność leczniczą.

Uzależnienie od alkoholu jest zaburzeniem psychicznym i zaburzeniem zachowania, które w Polsce diagnozuje się na podstawie Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych – Rewizja 10 (ICD 10). W procesie diagnozowania uczestniczą lekarze psychiatry, specjaliści psychoterapii uzależnień i psychologowie z doświadczeniem klinicznym. Do ostatecznego postawienia rozpoznania uzależnienia od alkoholu uprawniony jest lekarz. Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia indywidualna i grupowa. Leczenie medyczne ma wymiar wspomagający psychoterapię i jest nakierowane na usuwanie powikłań spowodowanych szkodliwym używaniem alkoholu (w tym leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych), farmakologiczne wsparcie oddziaływań psychoterapeutycznych oraz leczenie współwystępujących zaburzeń. W Polsce na liście leków zarejestrowanych w leczeniu uzależnienia od alkoholu znajdują się cztery substancje: disulfiram, akamprozat, naltrekson i nalmefen. Zważywszy na niepożądane działanie uboczne disulfiramu (Anticol, Esperal), nie powinien on być stosowany przez dłuższy czas. Anticol (tabletki) może być zalecany czasowo i tylko pod kontrolą lekarza, jako wsparcie oddziaływań psychologicznych czy psychoterapeutycznych u osób mających trudności z utrzymaniem abstynencji. Esperal (implant) w ogóle nie powinien być stosowany z powodu dowiedzionej nieskuteczności. Pozostałe leki zarejestrowane w leczeniu uzależnienia od alkoholu – naltrekson, akamprozat i nalmefen, wzmacniają skuteczność oddziaływań psychologicznych, jednak stosowane jako jedyna metoda leczenia osób uzależnionych, nie wykazują satysfakcjonującego efektu terapeutycznego.

Zalecane jest, aby – poza uczestnictwem w psychoterapii uzależnienia – osoby uzależnione korzystały również z oferty ruchów samopomocowych; przede wszystkim, aby systematycznie uczestniczyły w mityngach Wspólnoty Anonimowych Alkoholików (AA) oraz w zajęciach organizowanych przez stowarzyszenia abstynenckie. Badania dowodzą, że aktywne uczestnictwo w grupach samopomocowych wzmacnia efekty leczenia uzależnienia.

Problemy społeczne spowodowane nadużywaniem alkoholu, narkotyków oraz przemocą przez mieszkańców Lipna.

Do zilustrowania tej grupy problemów wykorzystywane zostały informacje uzyskane z:

- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipnie
- Komendy Powiatowej Policji w Lipnie
- Szpitala Lipno Sp. z o.o.
- MKRPA w Lipnie
- Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lipnie
- Małopolskie Centrum Profilaktyki w Krakowie

1. Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipnie wskazują, że do końca października 2016 roku z pomocy Ośrodka skorzystało łącznie 1283 rodzin, w tym 257 rodzin, w których występuje problem alkoholowy, narkomania i przemoc w rodzinie. Ilość osób w tych rodzinach wynosi 478. Łączna pomoc wydatkowana dla tych osób wyniosła 733.210,- zł.
2. Z informacji uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Lipnie wynika, że w 2016 roku (dane do 31.10.2016r.) na terenie Miasta Lipna podjęte zostały następujące działania mające związek z alkoholem, narkotykami i przemocą w rodzinie.
 - z miejsca publicznego izolowano 124 nietrzeźwe osoby;
 - na terenie Miasta Lipna ujawniono 23 nietrzeźwych kierowców w tym: z art. 178a § 1 kk – 45 (kierujących pojazdami) i z art. 87a § 1 – 0 (kierujących rowerami);
 - sporządzono 5 wniosków do Sądu Rejonowego na kierujących pojazdami w stanie po spożyciu alkoholu i nie sporządzono żadnego wniosku wobec kierujących rowerzystów w stanie po spożyciu alkoholu;
 - nie zabezpieczono alkoholu nielegalnego pochodzenia;
 - ujawniono na terenie Miasta Lipna 53 wykroczenia z art. 43 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
 - przesłano 33 wnioski do Sądu Rejonowego;
 - ukarano mandatem karnym 20 osób (ukarani tylko przez dzielnicowych);
 - ujawniono 22 mężczyzn sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu;
 - nie ujawniono żadnej kobiety sprawczyni przemocy domowej nad dziećmi będącej pod działaniem alkoholu;
 - w mieście Lipnie obecnych było w mieszkaniu 14 małoletnich osób podczas interwencji domowych, gdzie stosowana była przemoc w rodzinie;
 - nadzorem dzielnicowych na terenie Miasta Lipna objęto 27 rodzin patologicznych zagrożonych przemocą i alkoholizmem (w 3 przypadkach sporządzono Niebieską Kartę po raz drugi).
3. Z informacji uzyskanych ze Szpitala Lipno Sp. z o.o. wynika, iż wobec pacjentów z problemem uzależnienia od alkoholu i narkomanii oprócz leczenia farmakologicznego przeprowadzono indywidualne rozmowy terapeutyczne z psychologiem. Odbtwały się również 1 raz w tygodniu spotkania ze współprowadzącym Grupę Wsparcia dla osób uzależnionych.
4. Z informacji uzyskanych z Sądu Rejonowego w Lipnie wynika, że:

- 13 mieszkańców zostało zobowiązanych do podjęcia leczenia odwykowego
 - 26 mieszkańców skazanych na mocy ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii
 - 41 mieszkańców skazanych na mocy art. 207 kk.
5. Z działań MKRPA w Lipnie wynika, że wiele osób korzysta z coraz szerszej strefy na terenie Miasta form pomocy, terapii i konsultacji adresowanych do rodzin, w których występuje alkoholizm, narkomania i przemoc. W roku 2016 /dane do 30.10.2016r/ do Zespołu Interwencyjno Motywującego w Lipnie (MKRPA) wpłynęło 48 zgłoszeń w sprawach alkoholizmu członka rodziny oraz przemocy. W związku z tymi zgłoszeniami Zespół Interwencyjno-Motywuujący przeprowadził rozmowy z 38 osobami nadużywającymi alkoholu oraz z 56 ich bliskimi. W stosunku do 15 osób (2 wnioski w przygotowaniu) skierowano wniosek do Sądu Rodzinnego o zastosowanie leczenia odwykowego. Część zgłoszonych osób udało się zmotywowwać do podjęcia dobrowolnej terapii lub abstynencji. Osoby te są stałymi uczestnikami zajęć terapeutycznych oraz członkami grup wsparcia.
- Do 30 marca działań punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu, pijących problemowo oraz dla ich rodzin ogółem skorzystało 78 osób. W punkcie konsultacyjnym DDA /Dorośle Dzieci Alkoholików/ gdzie jest prowadzona diagnoza odbyło się łącznie 53 porady i konsultacje. W grupie wsparcia dla kobiet uzależnionych od alkoholu odbyło się 16 spotkań, systematycznie na spotkania uczęszczało 5 kobiet.
- Od 01 marca 2016 roku w Lipnie przy ul. Kościuszki 12 działa Punkt Terapeutyczny, w którym odbywa się terapia indywidualna oraz prowadzona jest grupa terapeutyczna. Indywidualnych sesji terapeutycznych odbyło się 124. Uczestnikami sesji były osoby uzależnione oraz współuzależnione. W grupie terapeutycznej średnio, systematycznie uczestniczy około 6 osób (terapię prowadzą terapeuci z Ośrodka Terapii Uzależnień „CEDR” Mokowo.
- W grupie wsparcia dla osób współuzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin odbyło się 37 spotkań. Systematycznie w spotkaniach uczestniczyło od 8 do 13 osób, łącznie pomocą objęto 341 osób.
- W grupie Wsparcia dla osób uzależnionych odbyły się 43 spotkania. Systematycznie na spotkania uczęszczało 8-15 osób. Łącznie objęto pomocą 448 osób w ciągu roku. Zajęcia prowadzi terapeuta p. Wiesław Konopnicki. Około 110 osób – członkowie grupy AA i ich bliscy wzięło udział w corocznych Ogólnopolskich Spotkaniach Trzeźwościowych w Licheniu i Częstochowie. W Punkcie Konsultacyjnym dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przyjęto 37 osób podczas których udzielono potrzebującym indywidualnych porad.
- Kontynuował pracę na ulicach Miasta pedagog uliczny, który objął różnymi formami pomocy ok. 140 osób, w tym przeprowadził wiele rozmów z młodzieżą na ulicach. Pedagog uliczny prowadził swą działalność na ulicach Miasta w okresie od stycznia do kwietnia. Z uwagi na stan zdrowia konieczne było zawieszenie działalności streetworkera.
- W punkcie konsultacyjnym dla osób uzależnionych od narkotyków, działającym przy Parafii Bł.M. Kozala w Lipnie przyjętych zostało 44 osoby, 69 osobom udzielono porady, w tym 2 porady telefoniczne, konsultacje indywidualne w domu.
- Kontynuował także pracę Młodzieżowy Klub Profilaktyczny przy Parafii Bł.M.Kozala w Lipnie, do którego uczęszcza systematycznie co tydzień około 8 uczniów z terenu Lipna. Klub profilaktyczny kontynuował swoją działalność do czerwca tego roku.

W ramach jesiennej akcji profilaktycznej w gimnazjach i szkoła średnich odbyły się spotkania z terapeutą uzależnień od środków uzależniających.

1. Instytucje i organizacje:

Na terenie Miasta Lipna funkcjonują następujące instytucje prowadzące działalność profilaktyczną oraz włączające się w proces naprawy skutków nadużywania substancji psychoaktywnych:

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipnie, która jest inicjatorem działań związanych z zapobieganiem alkoholizmowi i narkomanii.
- Pełnomocnik Burmistrza Miasta Lipna, który jest m.in. realizatorem programu na 2017r. W ramach swych działań profilaktycznych prowadzonych jest 5 świetlic z programem opiekuńczo-wychowawczym dla dzieci – „Tęcza” przy MOPS (do czerwca 2016 roku) , „Fantazja” przy Publicznym Gimnazjum nr 1, „Promyki” przy Szkole Podstawowej nr 3, „Arka” przy Szkole Podstawowej nr 5 oraz „Stokrotka” przy Szkole Podstawowej nr 2 w Lipnie. W roku 2016 uczęszczało do nich łącznie 108 dzieci w wieku 6-16 lat. Oraz świetlica przy parafii Bł. M.Kozala w Lipnie gdzie uczęszczało około 10 dzieci z problemem narkotykowym
- 4 punkty konsultacyjne dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dla ofiar przemocy w rodzinie:
 - osób uzależnionych,
 - osób współuzależnionych i dorosłych dzieci alkoholików (konsultacje indywidualne)
 - ofiar doznających przemocy w rodzinie;
 - uzależnionych i współuzależnionych od narkotyków;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Lipnie zatrudniająca pedagogów, psychologów i logopedów. Zajmuje się diagnozowaniem przyczyn trudności edukacyjnych, wychowawczych, społecznych i innych. Opracowuje programy naprawcze współpracuje ze szkołami i rodzicami badanych uczniów.
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie prowadzi rozeznanie potrzeb środowiska, świadczy pomoc finansową, socjalną, prawną i rzeczową osobom uzależnionym i członkom ich rodzin.
- Komenda Powiatowa Policji oraz Sąd Rejonowy w Lipnie w zakresie rozpoznawania i karania przestępczości w związku z nadużywaniem alkoholu oraz przeciwdziałania zjawisku przemocy. Zespół ds. Prewencji Kryminalnej Nietletnich i patologii na bieżąco współpracuje ze szkołami prowadząc akcje edukacyjno-profilaktyczne.
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Lipnie, Zaj,ujący się działalnością resocjalizacyjną, edukacyjną, profilaktyczną,
- Szpital Lipno Sp. z o.o., organizacje społeczne (PCPR), Kościoły Katolickie, Caritas, pedagodzy szkolni w ramach własnych kompetencji.
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lipnie w zakresie profilaktyki zdrowotnej, w tym również uzależnień.

Wszystkie wymienione wyżej instytucje i organizacje współpracują z sobą powiadamiając się wzajemnie o problemach w rodzinie, podejmują wspólne działania np. wspólne kampanie profilaktyczne lub szkolenia grup zawodowych z zakresu Profilaktyki uzależnień, przemocy w rodzinie, czy HIV/AIDS.

2. Profilaktyka.

W działalności profilaktycznej prowadzonej na terenie Miasta Lipna ważną rolę odgrywają placówki oświatowe, w których działaniom Komisji poddawane są dzieci i młodzież.

W roku 2016 miasto Lipno po raz kolejny wzięło udział w Ogólnopolskiej Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” która była realizowana przy współudziale dyrekcji szkół, pedagogów. W kampanii wzięły udział wszystkie szkoły podstawowe, Gimnazjum Publiczne nr 1 w Lipnie oraz zespół Szkół Specjalnych w Lipnie. Podobnie jak w latach ubiegłych zorganizowano biały marsz przy aktywnym współudziale Policji. Dzieci i młodzież przygotowały bardzo ciekawe transparenty, z którymi przemaszerowały ulicami naszego Miasta. Zakończeniem marszu były występy artystyczne na Placu przed Urzędem naszego Miasta.

Zorganizowany został także letni wypoczynek dla 41 dzieci z programem socjoterapeutycznym w Chłapowie niedaleko Władysławowa.

We współpracy z Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Lipnie około 303 uczniów lipnowskich gimnazjów wraz z nauczycielami wzięło udział w szkoleniach poświęconych profilaktyce AIDS, oraz profilaktyce uzależnień.

Jak co roku także w 2016 MKRPA była inicjatorem dofinansowań oraz wielu innych działań profilaktycznych lub promujących zdrowy styl życia, organizowanych przez lipnowskie szkoły, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, KPP w Lipnie, Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna.

MKRPA w Lipnie posiada testy do badania na obecność substancji psychoaktywnych, które są bezpłatnie udostępniane osobom potrzebującym (rodzice). Zorganizowaliśmy po raz kolejny Biesiadę Bezalkoholową, na której bawiło się ponad 150 osób (trzeźwych alkoholików oraz ich rodzin).

3. Lecznictwo odwykowe:

Na terenie Lipna brak jest Oddziału Odwykowego dla uzależnionych od alkoholu, istniejące w Szpitalu Lipno Sp. z o.o. oddziały psychiatryczne prowadzą diagnozę, leczenie farmakologiczne i detoksykacyjne osób uzależnionych. Osoby uzależnione, które dobrowolnie chcą podjąć leczenie odwykowe kierujemy na terapię do Wojewódzkiego Ośrodka Terapii i Uzależnień w Toruniu. Na terenie Lipna funkcjonuje Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu. Poradnia czynna jest w każdy piątek w godz. 13-15.

4. Wnioski.

Przedstawiona wyżej diagnoza ilustruje skalę problemów dotyczących uzależnień oraz zakresu działań podejmowanych przez MKRPA i pozostałe instytucje na rzecz zwalczania jego skutków oraz kierunków realizowanych w zakresie Profilaktyki.